

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36004551	IES Illa de Tambo	Marín	2024/2025

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación secundaria obrigatoria	Cultura Financeira	3º ESO	3	105

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	4
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	6
4.1. Concrecións metodolóxicas	32
4.2. Materiais e recursos didácticos	33
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	33
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	34
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	35
6. Medidas de atención á diversidade	35
7.1. Concreción dos elementos transversais	36
7.2. Actividades complementarias	37
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente cos seus indicadores de logro	38
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	39
9. Outros apartados	39

1. Introducción

O Instituto Illa de Tambo está situado no centro de Marín, unha vila e municipio de Pontevedra, situado na ría de Pontevedra, na bisbarra do Morrazo, en Galicia (España) cunha poboación de 24242 habitantes (2020).

Actividade económica: A pesca é a actividade económica principal. Entre os núcleos urbanos de Marín e Pontevedra, en terreo do segundo, encóntrase a empresa de fabricación de pasta de celulosa Celulosas ENCE.

Singularidades do alumnado de Marín:

- Convivencia interrelixiosa. Entre católicos, non practicantes de relixión, afíns á confesión evanxélica (10%, o municipio español con maior porcentaxe) e musulmáns (1 a 5% do alumnado).
- Convivencia interétnica. A actividade marítimo-pesqueira dá traballo a moitos africanos do norte e oeste de África (5-10 % do alumnado) cuxos fillos estudian no instituto.
- Convivencia entre militares e civís. Marín alberga a Escola Naval Militar, única instalación deste tipo en España.
- Convivencia pobo-cidade. A zona urbana é unha dos maiores de Galicia, uníndose xa con Pontevedra.

Este curso o docente que impartirá a materia será Antón Fernández de Sanmamed Ayaso.

A educación financeira das cidadás e os cidadáns é un dos grandes retos da actualidade e un elemento esencial para o logro dos obxectivos de desenvolvemento sustentable da Axenda 2030, establecidos pola Asemblea Xeral das Nacións Unidas, orientados a acadar un futuro mellor e máis sustentable para o conxunto da sociedade.

A Comisión Europea e a rede Internacional de Educación Financeira (INFE) da Organización para a Cooperación e o Desenvolvemento Económicos (OCDE) estableceron un Marco de Competencias Financeiras cuxos temas prioritarios son o diñeiro e as súas transaccións, a planificación e a xestión das finanzas, os riscos e os beneficios, e o coñecemento da contorna financeira actual.

Neste Marco de Competencias Financeiras destacan tres aspectos transversais. En primeiro lugar, a constante e crecente dixitalización dos servizos, bens, ferramentas e información relacionados coas finanzas, que obriga a ter presente a importancia de desenvolver unha competencia financeira dixital. Como segundo aspecto transversal, a preocupación que a sociedade actual amosa por cuestión estreitamente ligadas coa economía como son o deterioro do medio ambiente, a necesidade dunha xestión responsable dos recursos ou o incremento das desigualdades, que suxiren a conveniencia de desenvolver competencias en finanzas sustentables. Por último, a resiliencia financeira entendida como a capacidade das persoas ou dos fogares para facer fronte e recuperarse de situacións financeiras adversas, é outro dos aspectos que se deben considerar.

A materia de Cultura Financeira ten coma finalidade dar resposta a estas necesidades a través da alfabetización financeira, adoptando un enfoque baseado na sustentabilidade e a xestión responsable dos recursos individuais e colectivos, concienciando ao alumnado das consecuencias que na sociedade xeran os actos individuais e favorecendo que este adopte unha actitude solidaria.

Partindo do coñecemento e a comprensión dos conceptos e riscos financeiros, buscarase desenvolver as habilidades, motivación e confianza necesarias para tomar decisións financeiras responsables e racionais que se ben nun principio estean encamiñadas a mellorar a situación financeira do individuo, sexan capaces tamén de lograr o benestar financeiro da sociedade a través do fomento de patróns de consumo sostibles no tempo de dunha actitude crítica ante o individualismo económico.

O currículo desta materia organizarase ao redor de catro obxectivos que constitúen a concreción dos descritores das competencias clave definidos no perfil de saída do alumnado ao termo do ensino básico e que pretenden contribuír á consecución dos obxectivos de etapa incidindo especialmente no desenvolvemento no alumnado da iniciativa persoal e da capacidade para planificar, tomar decisión e asumir responsablemente os seus deberes, así como coñecer e exercer con respecto os seus dereitos, practicando a cooperación e a solidariedade entre as persoas e preparándose para o exercicio da cidadanía democrática, contribuíndo á conservación e á mellora do medio ambiente a través da valoración crítica dos hábitos sociais relacionados co consumo.

A materia estrutúrase en catro bloques temáticos. O primeiro, «Diñeiro e transaccións», xira ao redor do diñeiro e as súas formas e usos e do recoñecemento de que parte dos ingresos se destinan ás necesidades colectivas a través dos impostos. O segundo, «Planificación e orzamento», introduce ao alumnado no manexo das ferramentas básicas, tanto manuais como dixitais, para a elaboración de orzamentos sinxelos, familiarizándoo coas diferentes opcións de aforro e endebamento. O terceiro, «A xestión bancaria das finanzas persoais. Riscos e rendemento na xestión do diñeiro», pon o foco nos produtos financeiros e no recoñecemento de estafas, fraudes e riscos cibernéticos. O cuarto e último bloque temático, «Educación ao consumidor» preséntalle ao alumnado a normativa de protección do consumidor e os dereitos e obrigacións que dela emanan, cun enfoque centrado nun consumo sostible, responsable e seguro.

En conclusión, esta materia optativa persegue por unha banda que o alumnado se inicie na adquisición de competencias económicas e financeiras básicas que toda cidadá ou todo cidadán necesita e, por outra, espertar nela ou nel unha conciencia sostible e solidaria a respecto das consecuencias derivadas do crecemento económico sobre o

medio ambiente e a sociedade, xerando un ecosistema que favoreza tamén a iniciativa emprendedora en todas as etapas de vida.

Desta conciencia sostenible e solidaria emerxe a participación (e integración en dita programación) dun programa do Pla Proxecta: CONSUMOPOLIS. O cal levará o nome de Colonos de Tambo.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Comprender as diferentes características do diñeiro, as formas de obtelo como ingreso e de intercambialo por bens e servizos, reflexionando sobre a contribución persoal e social do consumo ao benestar individual e colectivo.	2				3	3	1-2	
OBX2 - Elaborar plans financeiros sinxelos en contextos persoais ou familiares tendo en conta as consecuencias a curto, medio e longo prazo, valorando a importancia de xestionar de forma eficaz os ingresos e os gastos e as decisións de aforro, inversión e financiamento para dotarse de ferramentas e estratexias coas que lograr melloras no benestar financeiro.	1		1-4	1-2-3	1-5		1-2-3	4
OBX3 - Avaliar as vantaxes e as desvantaxes da asunción de riscos na toma de decisións financeiras comprendendo como mitígalos a través de estratexias de seguridade.	1-2-3	3		1-4	2		1-2-3	
OBX4 - Coñecer os dereitos e deberes asociados ao consumo e ao uso de produtos e servizos financeiros, así como os mecanismos de protección, de información e de asesoramento financeiro existentes para evitar estafas e fraudes, identificando patróns de consumo responsable.	2-3	3	5	1-3-4	4	1-2-3-4	2	4

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Recursos	Neste primer acercamento ao mundo financeiro nos iremos coñecendo de forma lúdica. Diferentes xogos nos servirán para coñecer diferentes estratexias, sendo os recursos os pilares fundamentais dos xogos xa que queremos que consoliden a idea de que os recursos son limitados e as	1	9	X		

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Recursos	necesidades poden ser ilimitadas.	1	9	X		
2	O diñeiro	O diñeiro e as súas formas. A nosa moeda: EURO. Diferenciación de diñeiro auténtico. Tipos de diñeiro. Creación do diñeiro	8	8	X		
3	Formas de pago	Diferentes formas de pago: Tarxetas de crédito/débito, Bizum, Paypal e transferencia bancaria. Monedas virtuais. O futuro dos pagos. Dereitos como consumidor. Comprobante de compra: O TICKET	8	8	X		
4	Os precios e a inflación	Nesta unidade divagaremos na creación de diñeiro, e como isto pode ocasionar inflación	8	8	X		
5	Os servizos públicos e os impostos	Unidade que se centrará nos impostos, a base para calquera estado de bienestar	8	8	X		
6	Economía familiar	Nesta unidade poñeremos o foco nos ingresos familiares e na importancia do aforro.	7	8		X	
7	O presuposto persoal	A diferenciación e clasificación dos gastos, será o pilar desta unidade.	10	8		X	
8	O traballo	Esta unidade do traballo se centrará no paro, un dos problemas máis graves da sociedade. Ademais nos adentraremos nas tendencias de emprego e trateremos os tipos de contrato.	10	8		X	
9	O salario es os dereitos da persoa traballadora	Como o seu nome indica, neste tema nos centraremos nos dereitos dunha persoa traballadora e explicaremos as partes dunha NÓMINA	7	8		X	
10	Productos bancarios (I)	Neste primer bloque de produtos bancarios nos centraremos no banco como tal e nas contas bancarias.	9	8			X
11	Productos bancarios (II)	No segundo bloque nos centraremos en distintas ferramentas dos bancos e intentaremos coñecer e calcular diferentes produtos financeiros para mellorar o réditto dos nosos aforros.	10	8			X
12	Consumo e sostenibilidade	A unidade se centrará nas consecuencias negativas do consumo sen medida: deforestación, sequía e escasez de auga, residuos, extinción, contaminación do aire e contaminación do mar.	7	8			X
13	Consumo responsable e Banca Ética	Tras estudar as consecuencias negativas no medio ambiente se propoñerá o consumo responsable e desenvolver estratexias para mitigar o impacto negativo dun consumo desmesurado.	7	8			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Recursos	9

Cráterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Entender o contido dunha factura ou dun ticket de compra dentro dunha transacción comercial sinxela.	Calcular as cantidades dunha factura e entender as partes	PE	51
CA1.5 - Comprender o significado das partes básicas dun recibo de salarios tipo.	Comprender o significado das partes básicas dun recibo de salarios tipo		
CA2.3 - Identificar diferentes formas de obter ingresos legais.	Identificar diferentes formas de obter ingresos legais.		
CA3.4 - Valorar as consecuencias de pedir diñeiro prestado na renda dispoñible futura e a importancia de avaliar o custo total do crédito e a probabilidade de poder reembolsalo anticipadamente.	Valorar as consecuencias de pedir diñeiro prestado na renda dispoñible futura e a importancia de avaliar o custo total do crédito		
CA3.5 - Ser consciente do endebedamento que pode derivarse dun descuberto ou do uso de créditos de fácil acceso a custo elevado.	Ser consciente do endebedamento que pode derivarse dun descuberto ou do uso de créditos de fácil acceso a custo elevado		
CA4.3 - Entender que o custo real dun ben ou servizo depende de diversos factores como custos de produción, incluída a man de obra, impostos, tipos de cambio ou custos de envío.	Entender que o custo real dun ben ou servizo depende de diversos factores como custos de produción, incluída a man de obra, impostos, tipos de cambio ou custos de envío.		
CA4.5 - Ser consciente de que os bens ou servizos adquiridos poden ter diferentes repercusións medioambientais ou sociais en función da súa orixe, das súas condicións de produción ou da xestión que delas fai a empresa que os ofrece.	Ser consciente de que os bens ou servizos adquiridos poden ter diferentes repercusións medioambientais coñecendo a algunha das consecuencias	TI	49
CA1.3 - Considerar o valor global ou a utilidade dunha posible compra así como o seu prezo, comprendendo que o poder adquisitivo do diñeiro pode variar co tempo debido á inflación.	Considerar o valor global ou a utilidade dunha posible compra así como o seu prezo, comprendendo que o poder adquisitivo do diñeiro pode variar co tempo debido á inflación.		
CA2.1 - Valorar a elaboración de orzamentos de finanzas persoais como forma de resiliencia financeira.	Elaborar orzamentos de finanzas persoais empregando diferentes técnicas e diferenciando os gastos fixos dos variables		
CA2.4 - Comprender a necesidade de priorizar os gastos para adecualos aos ingresos.	Comprender a necesidade de priorizar os gastos para adecualos aos ingresos.		
CA2.5 - Entender o aforro como un compoñente básico do orzamento persoal.	Entender o aforro como un compoñente básico do orzamento persoal.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.3 - Recoñecer posibles formas de roubos, estafas, fraudes en liña e riscos cibernéticos.	Recoñecer posibles formas de roubos, estafas, fraudes en liña e riscos cibernéticos.		
CA4.1 - Aplicar estratexias para manter seguros os datos persoais e a información financeira sendo consciente dos seus dereitos en materia de protección de datos.	Non deixar claves persoais nos ordenadores do centro		
CA4.2 - Coñecer os dereitos e obrigas ao adquirir un produto, servizo ou subscrición.	Enumerar algún dos dereitos e obrigas ao adquirir un produto, servizo ou subscrición.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- O diñeiro e as súas formas. Procedementos para diferenciar o diñeiro auténtico do diñeiro falso. - Os prezos. O poder adquisitivo e a inflación. - A importancia das obrigas fiscais e sociais para o mantemento do estado de benestar. - A diferenza entre ingresos netos e brutos. - O aforro como elemento esencial do orzamento para facer fronte a diferentes situacións. Aforros de emerxencia e de alta accesibilidade. - Formas de obtención de ingresos legais e criterios de priorización do gasto. - Diferentes formas de estafa e fraude na xestión das finanzas persoais. - O risco e os custos do endebedamento. - As estratexias de protección dos propios datos persoais. A ciberseguridade. - A economía social. O consumo ético e responsable.

UD	Título da UD	Duración
2	O diñeiro	8

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Entender o contido dunha factura ou dun ticket de compra dentro dunha transacción comercial sinxela.		PE	53
CA1.4.1. - Entender e saber calcular o contido dunha factura	Entender e saber calcular o contido dunha factura		
CA1.4.2. - Elaborar unha factura ficticia	Elaborar unha factura ficticia		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.5 - Comprender o significado das partes básicas dun recibo de salarios tipo.			
CA1.5.1. - Comprender e saber calcular as partes básicas dun recibo de salarios tipo	Comprender e saber calcular as partes básicas dun recibo de salarios tipo		
CA2.3 - Identificar diferentes formas de obter ingresos legais.	Identificar diferentes formas de obter ingresos legais.		
CA3.4 - Valorar as consecuencias de pedir diñeiro prestado na renda dispoñible futura e a importancia de avaliar o custo total do crédito e a probabilidade de poder reembolsalo anticipadamente.	Valorar as consecuencias de pedir diñeiro prestado na renda dispoñible futura e a importancia de avaliar o custo total do crédito.		
CA3.5 - Ser consciente do endebedamento que pode derivarse dun descuberto ou do uso de créditos de fácil acceso a custo elevado.	Ser consciente do endebedamento que pode derivarse dun descuberto ou do uso de créditos de fácil acceso a custo elevado.		
CA4.3 - Entender que o custo real dun ben ou servizo depende de diversos factores como custos de produción, incluída a man de obra, impostos, tipos de cambio ou custos de envío.	Entender que o custo real dun ben ou servizo depende de diversos factores como custos de produción, incluída a man de obra, impostos, tipos de cambio ou custos de envío		
CA4.5 - Ser consciente de que os bens ou servizos adquiridos poden ter diferentes repercusións medioambientais ou sociais en función da súa orixe, das súas condicións de produción ou da xestión que delas fai a empresa que os ofrece.	Ser consciente de que os bens ou servizos adquiridos poden ter diferentes repercusións medioambientaiscoñecendo algunha das consecuencias		
CA1.1 - Diferenciar as formas que pode adoptar o diñeiro de curso legal sabendo como identificar moedas e billetes auténticos e desenvolvendo a actitude adecuada ante o diñeiro falso.	Diferenciar as formas que pode adoptar o diñeiro de curso legal coñecendo algunha medidas para atopar billetes falsos		
CA1.3 - Considerar o valor global ou a utilidade dunha posible compra así como o seu prezo, comprendendo que o poder adquisitivo do diñeiro pode variar co tempo debido á inflación.	Considerar o valor global ou a utilidade dunha posible compra así como o seu prezo, comprendendo que o poder adquisitivo do diñeiro pode variar co tempo debido á inflación.		
CA2.1 - Valorar a elaboración de orzamentos de finanzas persoais como forma de resiliencia financeira.	Elabroar pequenos orzamentos de finanzas persoais como forma de resiliencia financeira		
CA2.4 - Comprender a necesidade de priorizar os gastos para adecualos aos ingresos.	Comprender a necesidade de priorizar os gastos para adecualos aos ingresos.	TI	47
CA2.5 - Entender o aforro como un compoñente básico do orzamento persoal.	Entender o aforro como un compoñente básico do orzamento persoal		
CA3.3 - Recoñecer posibles formas de roubos, estafas, fraudes en liña e riscos cibernéticos.	Recoñecer posibles formas de roubos, estafas, fraudes en liña e riscos cibernéticos.		
CA4.1 - Aplicar estratexias para manter seguros os datos persoais e a información financeira sendo consciente dos seus dereitos en materia de protección de datos.	Non deixar claves persoais nos ordenadores do centro		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.2 - Coñecer os dereitos e obrigas ao adquirir un produto, servizo ou subscrición.	Enumerar algún dos dereitos e obrigas ao adquirir un produto, servizo ou subscrición.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- O diñeiro e as súas formas. Procedementos para diferenciar o diñeiro auténtico do diñeiro falso. - Os diferentes modos de pago nun entorno de compra física ou virtual. - Os prezos. O poder adquisitivo e a inflación. - A importancia das obrigas fiscais e sociais para o mantemento do estado de benestar. - As facturas e os tickets de compra: contido básico e conservación como medio de proba de compra ou de garantía. - A diferenza entre ingresos netos e brutos. - O aforro como elemento esencial do orzamento para facer fronte a diferentes situacións. Aforros de emerxencia e de alta accesibilidade. - Formas de obtención de ingresos legais e criterios de priorización do gasto. - Diferentes formas de estafa e fraude na xestión das finanzas persoais. - O risco e os custos do endebedamento. - As estratexias de protección dos propios datos persoais. A ciberseguridade. - A economía social. O consumo ético e responsable.

UD	Título da UD	Duración
3	Formas de pago	8

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Entender o contido dunha factura ou dun ticket de compra dentro dunha transacción comercial sinxela.			
CA1.4.1. - Entender e saber calcular o contido dunha factura	Entender e saber calcular o contido dunha factura	PE	56
CA1.4.2. - Elaborar unha factura ficticia	Elaborar unha factura ficticia		
CA1.5 - Comprender o significado das partes básicas dun recibo de salarios tipo.			
CA1.5.1. - Comprender e saber calcular as partes básicas dun recibo de salarios tipo	Comprender e saber calcular as partes básicas dun recibo de salarios tipo		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.3 - Identificar diferentes formas de obter ingresos legais.	Identificar diferentes formas de obter ingresos legais.		
CA3.4 - Valorar as consecuencias de pedir diñeiro prestado na renda dispoñible futura e a importancia de avaliar o custo total do crédito e a probabilidade de poder reembolsalo anticipadamente.	Valorar as consecuencias de pedir diñeiro prestado na renda dispoñible futura e a importancia de avaliar o custo total do crédito.		
CA3.5 - Ser consciente do endebedamento que pode derivarse dun descuberto ou do uso de créditos de fácil acceso a custo elevado.	Ser consciente do endebedamento que pode derivarse dun descuberto ou do uso de créditos de fácil acceso a custo elevado.		
CA4.3 - Entender que o custo real dun ben ou servizo depende de diversos factores como custos de produción, incluída a man de obra, impostos, tipos de cambio ou custos de envío.	Entender que o custo real dun ben ou servizo depende de diversos factores como custos de produción, incluída a man de obra, impostos, tipos de cambio ou custos de envío		
CA4.5 - Ser consciente de que os bens ou servizos adquiridos poden ter diferentes repercusións medioambientais ou sociais en función da súa orixe, das súas condicións de produción ou da xestión que delas fai a empresa que os ofrece.	Ser consciente de que os bens ou servizos adquiridos poden ter diferentes repercusións medioambientais coñecendo algunha das consecuencias		
CA1.2 - Comprender a diferenza entre os distintos métodos de pago, sabendo utilízalos de forma segura.	Comprender a diferenza entre os distintos métodos de pago		
CA1.3 - Considerar o valor global ou a utilidade dunha posible compra así como o seu prezo, comprendendo que o poder adquisitivo do diñeiro pode variar co tempo debido á inflación.	Considerar o valor global ou a utilidade dunha posible compra así como o seu prezo, comprendendo que o poder adquisitivo do diñeiro pode variar co tempo debido á inflación.		
CA2.1 - Valorar a elaboración de orzamentos de finanzas persoais como forma de resiliencia financeira.	Elaborar pequenos orzamentos de finanzas persoais como forma de resiliencia financeira		
CA2.4 - Comprender a necesidade de priorizar os gastos para adecualos aos ingresos.	Comprender a necesidade de priorizar os gastos para adecualos aos ingresos.		
CA2.5 - Entender o aforro como un compoñente básico do orzamento persoal.	Entender o aforro como un compoñente básico do orzamento persoal		
CA3.3 - Recoñecer posibles formas de roubos, estafas, fraudes en liña e riscos cibernéticos.	Recoñecer posibles formas de roubos, estafas, fraudes en liña e riscos cibernéticos.		
CA4.1 - Aplicar estratexias para manter seguros os datos persoais e a información financeira sendo consciente dos seus dereitos en materia de protección de datos.	Non deixar claves persoais nos ordenadores do centro.		
CA4.2 - Coñecer os dereitos e obrigas ao adquirir un produto, servizo ou subscrición.	Enumerar algún dos dereitos e obrigas ao adquirir un produto, servizo ou subscrición.		
CA4.4 - Entender que ao comprar produtos ou servizos en liña, o prezo destes pode ser diferente dependendo, entre outras cousas, da web consultada, o historial de navegación, as condicións de envío aplicadas e o lugar desde onde se realiza a compra.	Entender que ao comprar produtos ou servizos en liña, o prezo destes pode ser diferente dependendo de diferentes factores		
		TI	44

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.7 - Analizar o proceso de compra tendo en conta que a existencia de factores que afectan ao desexo percibido pode levar a realizar compras impulsivas acentuando o exceso de gasto.	Analizar o proceso de compra tendo en conta que a existencia de factores que afectan ao desexo percibido pode levar a realizar compras impulsivas acentuando o exceso de gasto		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- O diñeiro e as súas formas. Procedementos para diferenciar o diñeiro auténtico do diñeiro falso. - Os diferentes modos de pago nun entorno de compra física ou virtual. - Os prezos. O poder adquisitivo e a inflación. - A importancia das obrigas fiscais e sociais para o mantemento do estado de benestar. - As facturas e os tickets de compra: contido básico e conservación como medio de proba de compra ou de garantía. - A diferenza entre ingresos netos e brutos. - O aforro como elemento esencial do orzamento para facer fronte a diferentes situacións. Aforros de emerxencia e de alta accesibilidade. - Formas de obtención de ingresos legais e criterios de priorización do gasto. - Diferentes formas de estafa e fraude na xestión das finanzas persoais. - O risco e os custos do endebedamento. - As estratexias de protección dos propios datos persoais. A ciberseguridade. - A economía social. O consumo ético e responsable.

UD	Título da UD	Duración
4	Os precios e a inflación	8

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Entender o contido dunha factura ou dun ticket de compra dentro dunha transacción comercial sinxela.		PE	45
CA1.4.1. - Entender e saber calcular o contido dunha factura	Entender e saber calcular o contido dunha factura		
CA1.5 - Comprender o significado das partes básicas dun recibo de salarios tipo.			
CA1.5.1. - Comprender e saber calcular as partes básicas dun recibo de salarios tipo	Comprender e saber calcular as partes básicas dun recibo de salarios tipo		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.3 - Identificar diferentes formas de obter ingresos legais.	Identificar diferentes formas de obter ingresos legais.		
CA3.4 - Valorar as consecuencias de pedir diñeiro prestado na renda dispoñible futura e a importancia de avaliar o custo total do crédito e a probabilidade de poder reembolsalo anticipadamente.	Valorar as consecuencias de pedir diñeiro prestado na renda dispoñible futura e a importancia de avaliar o custo total do crédito.		
CA3.5 - Ser consciente do endebedamento que pode derivarse dun descuberto ou do uso de créditos de fácil acceso a custo elevado.	Ser consciente do endebedamento que pode derivarse dun descuberto ou do uso de créditos de fácil acceso a custo elevado.		
CA4.3 - Entender que o custo real dun ben ou servizo depende de diversos factores como custos de produción, incluída a man de obra, impostos, tipos de cambio ou custos de envío.	Entender que o custo real dun ben ou servizo depende de diversos factores como custos de produción, incluída a man de obra, impostos, tipos de cambio ou custos de envío.		
CA4.5 - Ser consciente de que os bens ou servizos adquiridos poden ter diferentes repercusións medioambientais ou sociais en función da súa orixe, das súas condicións de produción ou da xestión que delas fai a empresa que os ofrece.	Ser consciente de que os bens ou servizos adquiridos poden ter diferentes repercusións medioambientais coñecendo algunha das consecuencias.		
CA1.3 - Considerar o valor global ou a utilidade dunha posible compra así como o seu prezo, comprendendo que o poder adquisitivo do diñeiro pode variar co tempo debido á inflación.	Considerar o valor global ou a utilidade dunha posible compra así como o seu prezo, comprendendo que o poder adquisitivo do diñeiro pode variar co tempo debido á inflación.		
CA1.4 - Entender o contido dunha factura ou dun ticket de compra dentro dunha transacción comercial sinxela.			
CA1.4.2. - Elaborar unha factura ficticia	Elaborar unha factura ficticia		
CA2.1 - Valorar a elaboración de orzamentos de finanzas persoais como forma de resiliencia financeira.	Elaborar pequenos orzamentos de finanzas persoais como forma de resiliencia financeira.		
CA2.4 - Comprender a necesidade de priorizar os gastos para adecualos aos ingresos.	Comprender a necesidade de priorizar os gastos para adecualos aos ingresos.		
CA2.5 - Entender o aforro como un compoñente básico do orzamento persoal.	Entender o aforro como un compoñente básico do orzamento persoal		
CA3.3 - Recoñecer posibles formas de roubos, estafas, fraudes en liña e riscos cibernéticos.	Recoñecer posibles formas de roubos, estafas, fraudes en liña e riscos cibernéticos.		
CA4.1 - Aplicar estratexias para manter seguros os datos persoais e a información financeira sendo consciente dos seus dereitos en materia de protección de datos.	Non deixar claves persoais nos ordenadores do centro		
CA4.2 - Coñecer os dereitos e obrigas ao adquirir un produto, servizo ou subscrición.	Enumerar algún dos dereitos e obrigas ao adquirir un produto, servizo ou subscrición.		
		TI	55

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.4 - Entender que ao comprar produtos ou servizos en liña, o prezo destes pode ser diferente dependendo, entre outras cousas, da web consultada, o historial de navegación, as condicións de envío aplicadas e o lugar desde onde se realiza a compra.	Entender que ao comprar produtos ou servizos en liña, o prezo destes pode ser diferente dependendo de diferentes factores		
CA4.7 - Analizar o proceso de compra tendo en conta que a existencia de factores que afectan ao desexo percibido pode levar a realizar compras impulsivas acentuando o exceso de gasto.	Analizar o proceso de compra tendo en conta que a existencia de factores que afectan ao desexo percibido pode levar a realizar compras impulsivas acentuando o exceso de gasto		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- O diñeiro e as súas formas. Procedementos para diferenciar o diñeiro auténtico do diñeiro falso. - Os prezos. O poder adquisitivo e a inflación. - A importancia das obrigas fiscais e sociais para o mantemento do estado de benestar. - As facturas e os tickets de compra: contido básico e conservación como medio de proba de compra ou de garantía. - A diferenza entre ingresos netos e brutos. - O aforro como elemento esencial do orzamento para facer fronte a diferentes situacións. Aforros de emerxencia e de alta accesibilidade. - Formas de obtención de ingresos legais e criterios de priorización do gasto. - Diferentes formas de estafa e fraude na xestión das finanzas persoais. - O risco e os custos do endebedamento. - As estratexias de protección dos propios datos persoais. A ciberseguridade. - A economía social. O consumo ético e responsable.

UD	Título da UD	Duración
5	Os servizos públicos e os impostos	8

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Entender o contido dunha factura ou dun ticket de compra dentro dunha transacción comercial sinxela.		PE	57
CA1.4.1. - Entender e saber calcular o contido dunha factura	Entender e saber calcular o contido dunha factura		
CA1.4.2. - Elaborar unha factura ficticia	Elaborar unha factura ficticia		
CA1.5 - Comprender o significado das partes básicas dun recibo de salarios tipo.			
CA1.5.1. - Comprender e saber calcular as partes básicas dun recibo de salarios tipo	Comprender e saber calcular as partes básicas dun recibo de salarios tipo		
CA2.3 - Identificar diferentes formas de obter ingresos legais.	Identificar diferentes formas de obter ingresos legais		
CA3.4 - Valorar as consecuencias de pedir diñeiro prestado na renda dispoñible futura e a importancia de avaliar o custo total do crédito e a probabilidade de poder reembolsalo anticipadamente.	Valorar as consecuencias de pedir diñeiro prestado na renda dispoñible futura e a importancia de avaliar o custo total do crédito		
CA3.5 - Ser consciente do endebedamento que pode derivarse dun descuberto ou do uso de créditos de fácil acceso a custo elevado.	Ser consciente do endebedamento que pode derivarse dun descuberto ou do uso de créditos de fácil acceso a custo elevado		
CA4.3 - Entender que o custo real dun ben ou servizo depende de diversos factores como custos de produción, incluída a man de obra, impostos, tipos de cambio ou custos de envío.	Entender que o custo real dun ben ou servizo depende de diversos factores como custos de produción, incluída a man de obra, impostos, tipos de cambio ou custos de envío		
CA4.5 - Ser consciente de que os bens ou servizos adquiridos poden ter diferentes repercusións medioambientais ou sociais en función da súa orixe, das súas condicións de produción ou da xestión que delas fai a empresa que os ofrece.	Ser consciente de que os bens ou servizos adquiridos poden ter diferentes repercusións medioambientais coñecendo algunha das consecuencias		
CA1.3 - Considerar o valor global ou a utilidade dunha posible compra así como o seu prezo, comprendendo que o poder adquisitivo do diñeiro pode variar co tempo debido á inflación.	Considerar o valor global ou a utilidade dunha posible compra así como o seu prezo, comprendendo que o poder adquisitivo do diñeiro pode variar co tempo debido á inflación.	TI	43
CA2.1 - Valorar a elaboración de orzamentos de finanzas persoais como forma de resiliencia financeira.	Elaborar pequenos orzamentos de finanzas persoais como forma de resiliencia financeira		
CA2.4 - Comprender a necesidade de priorizar os gastos para adecualos aos ingresos.	Comprender a necesidade de priorizar os gastos para adecualos aos ingresos		
CA2.5 - Entender o aforro como un compoñente básico do orzamento persoal.	Entender o aforro como un compoñente básico do orzamento persoal		
CA3.3 - Recoñecer posibles formas de roubos, estafas, fraudes en liña e riscos cibernéticos.	Recoñecer posibles formas de roubos, estafas, fraudes en liña e riscos cibernéticos.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.1 - Aplicar estratexias para manter seguros os datos persoais e a información financeira sendo consciente dos seus dereitos en materia de protección de datos.	Non deixar claves persoais nos ordenadores do centro		
CA4.2 - Coñecer os dereitos e obrigas ao adquirir un produto, servizo ou subscrición.	Enumerar algún dos dereitos e obrigas ao adquirir un produto, servizo ou subscrición.		
CA4.4 - Entender que ao comprar produtos ou servizos en liña, o prezo destes pode ser diferente dependendo, entre outras cousas, da web consultada, o historial de navegación, as condicións de envío aplicadas e o lugar desde onde se realiza a compra.	Entender que ao comprar produtos ou servizos en liña, o prezo destes pode ser diferente dependendo de diferentes factores		
CA4.6 - Valorar o mercado de segunda man como unha alternativa sostible fronte ás novas compras así como a reutilización, a reparación e a reciclaxe dos produtos usados.	Valorar o mercado de segunda man		
CA4.7 - Analizar o proceso de compra tendo en conta que a existencia de factores que afectan ao desexo percibido pode levar a realizar compras impulsivas acentuando o exceso de gasto.	Analizar o proceso de compra tendo en conta que a existencia de factores que afectan ao desexo percibido pode levar a realizar compras impulsivas acentuando o exceso de gasto		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- O diñeiro e as súas formas. Procedementos para diferenciar o diñeiro auténtico do diñeiro falso. - Os prezos. O poder adquisitivo e a inflación. - A importancia das obrigas fiscais e sociais para o mantemento do estado de benestar. - As facturas e os tickets de compra: contido básico e conservación como medio de proba de compra ou de garantía. - A diferenza entre ingresos netos e brutos. - O aforro como elemento esencial do orzamento para facer fronte a diferentes situacións. Aforros de emerxencia e de alta accesibilidade. - Formas de obtención de ingresos legais e criterios de priorización do gasto. - Diferentes formas de estafa e fraude na xestión das finanzas persoais. - O risco e os custos do endebedamento. - As estratexias de protección dos propios datos persoais. A ciberseguridade. - A economía social. O consumo ético e responsable.

UD	Título da UD	Duración
6	Economía familiar	8

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Entender o contido dunha factura ou dun ticket de compra dentro dunha transacción comercial sinxela.	Calcular as cantidades dunha factura e entender as partes	PE	40
CA1.5 - Comprender o significado das partes básicas dun recibo de salarios tipo.	Comprender o significado das partes básicas dun recibo de salarios tipo.		
CA2.3 - Identificar diferentes formas de obter ingresos legais.			
CA2.3.1. - Coñecer e calcular as partes básicas dunha nómina	Coñecer e calcular as partes básicas dunha nómina		
CA2.5 - Entender o aforro como un compoñente básico do orzamento persoal.	Entender o aforro como un compoñente básico do orzamento persoal.		
CA3.1 - Analizar o funcionamento das prestacións dunha conta bancaria, especialmente unha conta bancaria de pago básica segundo a normativa europea.	Analizar o funcionamento das prestacións dunha conta bancaria.		
CA3.4 - Valorar as consecuencias de pedir diñeiro prestado na renda dispoñible futura e a importancia de avaliar o custo total do crédito e a probabilidade de poder reembolsalo anticipadamente.	Valorar as consecuencias de pedir diñeiro prestado na renda dispoñible futura e a importancia de avaliar o custo total do crédito		
CA3.5 - Ser consciente do endebedamento que pode derivarse dun descuberto ou do uso de créditos de fácil acceso a custo elevado.	Ser consciente do endebedamento que pode derivarse dun descuberto ou do uso de créditos de fácil acceso a custo elevado		
CA4.3 - Entender que o custo real dun ben ou servizo depende de diversos factores como custos de produción, incluída a man de obra, impostos, tipos de cambio ou custos de envío.	Entender que o custo real dun ben ou servizo depende de diversos factores como custos de produción, incluída a man de obra, impostos, tipos de cambio ou custos de envío		
CA4.5 - Ser consciente de que os bens ou servizos adquiridos poden ter diferentes repercusións medioambientais ou sociais en función da súa orixe, das súas condicións de produción ou da xestión que delas fai a empresa que os ofrece.	Ser consciente de que os bens ou servizos adquiridos poden ter diferentes repercusións medioambientais coñecendo algunha das consecuencias		
CA1.3 - Considerar o valor global ou a utilidade dunha posible compra así como o seu prezo, comprendendo que o poder adquisitivo do diñeiro pode variar co tempo debido á inflación.	Considerar o valor global ou a utilidade dunha posible compra así como o seu prezo, comprendendo que o poder adquisitivo do diñeiro pode variar co tempo debido á inflación.	TI	60
CA2.1 - Valorar a elaboración de orzamentos de finanzas persoais como forma de resiliencia financeira.	Elaborar pequenos orzamentos de finanzas persoais como forma de resiliencia financeira.		
CA2.2 - Elaborar orzamentos de finanzas persoais empregando diferentes técnicas e diferenciando os gastos fixos dos variables.			
CA2.2.1. - Elaborar un presuposto/orzamento coa axuda dunha folla de cálculo	Elaborar un presuposto/orzamento coa axuda dunha folla de cálculo		
CA2.4 - Comprender a necesidade de priorizar os gastos para adecualos aos ingresos.	Comprender a necesidade de priorizar os gastos para adecualos aos ingresos.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.3 - Recoñecer posibles formas de roubos, estafas, fraudes en liña e riscos cibernéticos.			
CA3.3.1. - Realizar un traballo grupal coas posibles formas de roubos, estafas en liña e riscos cibernéticos	Realizar un traballo grupal coas posibles formas de roubos, estafas en liña e riscos cibernéticos		
CA4.1 - Aplicar estratexias para manter seguros os datos persoais e a información financeira sendo consciente dos seus dereitos en materia de protección de datos.	Non deixar claves persoais nos ordenadores do centro		
CA4.2 - Coñecer os dereitos e obrigas ao adquirir un produto, servizo ou subscrición.	Enumerar algún dos dereitos e obrigas ao adquirir un produto, servizo ou subscrición		
CA4.4 - Entender que ao comprar produtos ou servizos en liña, o prezo destes pode ser diferente dependendo, entre outras cousas, da web consultada, o historial de navegación, as condicións de envío aplicadas e o lugar desde onde se realiza a compra.	Entender que ao comprar produtos ou servizos en liña, o prezo destes pode ser diferente dependendo de diferentes factores		
CA4.6 - Valorar o mercado de segunda man como unha alternativa sostible fronte ás novas compras así como a reutilización, a reparación e a reciclaxe dos produtos usados.	Valorar o mercado de segunda man		
CA4.7 - Analizar o proceso de compra tendo en conta que a existencia de factores que afectan ao desexo percibido pode levar a realizar compras impulsivas acentuando o exceso de gasto.	Analizar o proceso de compra tendo en conta que a existencia de factores que afectan ao desexo percibido pode levar a realizar compras impulsivas acentuando o exceso de gasto		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- O diñeiro e as súas formas. Procedementos para diferenciar o diñeiro auténtico do diñeiro falso. - Os prezos. O poder adquisitivo e a inflación. - A importancia das obrigas fiscais e sociais para o mantemento do estado de benestar. - O recibo de salarios básico. - A diferenza entre ingresos netos e brutos. - Os orzamentos persoais. - Técnicas de elaboración de orzamentos manuais e dixitais. - O aforro como elemento esencial do orzamento para facer fronte a diferentes situacións. Aforros de emerxencia e de alta accesibilidade. - Formas de obtención de ingresos legais e criterios de priorización do gasto. - Diferentes formas de estafa e fraude na xestión das finanzas persoais. - O risco e os custos do endebedamento.

Contidos
- As estratexias de protección dos propios datos persoais. A ciberseguridade.
- A economía social. O consumo ético e responsable.

UD	Título da UD	Duración
7	O presuposto persoal	8

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Entender o contido dunha factura ou dun ticket de compra dentro dunha transacción comercial sinxela.	Entender o contido dunha factura ou dun ticket de compra dentro dunha transacción comercial sinxela.	PE	54
CA1.5 - Comprender o significado das partes básicas dun recibo de salarios tipo.	Comprender o significado das partes básicas dun recibo de salarios tipo.		
CA2.3 - Identificar diferentes formas de obter ingresos legais.			
CA2.3.1. - Coñecer e calcular as partes básicas dunha nómina	Coñecer e calcular as partes básicas dunha nómina		
CA2.5 - Entender o aforro como un compoñente básico do orzamento persoal.	Entender o aforro como un compoñente básico do orzamento persoal.		
CA3.1 - Analizar o funcionamento das prestacións dunha conta bancaria, especialmente unha conta bancaria de pago básica segundo a normativa europea.	Analizar o funcionamento das prestacións dunha conta bancaria		
CA3.4 - Valorar as consecuencias de pedir diñeiro prestado na renda dispoñible futura e a importancia de avaliar o custo total do crédito e a probabilidade de poder reembolsalo anticipadamente.	Valorar as consecuencias de pedir diñeiro prestado na renda dispoñible futura e a importancia de avaliar o custo total do crédito		
CA3.5 - Ser consciente do endebedamento que pode derivarse dun descuberto ou do uso de créditos de fácil acceso a custo elevado.	Ser consciente do endebedamento que pode derivarse dun descuberto ou do uso de créditos de fácil acceso a custo elevado.		
CA4.3 - Entender que o custo real dun ben ou servizo depende de diversos factores como custos de produción, incluída a man de obra, impostos, tipos de cambio ou custos de envío.	Enumerar algún dos dereitos e obrigas ao adquirir un produto, servizo ou subscrición.		
CA4.5 - Ser consciente de que os bens ou servizos adquiridos poden ter diferentes repercusións medioambientais ou sociais en función da súa orixe, das súas condicións de produción ou da xestión que delas fai a empresa que os ofrece.	Ser consciente de que os bens ou servizos adquiridos poden ter diferentes repercusións medioambientais coñecendo algunha das consecuencias		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Considerar o valor global ou a utilidade dunha posible compra así como o seu prezo, comprendendo que o poder adquisitivo do diñeiro pode variar co tempo debido á inflación.	Considerar o valor global ou a utilidade dunha posible compra así como o seu prezo, comprendendo que o poder adquisitivo do diñeiro pode variar co tempo debido á inflación.	TI	46
CA2.1 - Valorar a elaboración de orzamentos de finanzas persoais como forma de resiliencia financeira.	Elaborar pequenos orzamentos de finanzas persoais como forma de resiliencia financeira		
CA2.2 - Elaborar orzamentos de finanzas persoais empregando diferentes técnicas e diferenciando os gastos fixos dos variables.			
CA2.2.1. - Elaborar un presuposto/orzamento coa axuda dunha folla de cálculo	Elaborar un presuposto/orzamento coa axuda dunha folla de cálculo		
CA2.4 - Comprender a necesidade de priorizar os gastos para adecualos aos ingresos.	Comprender a necesidade de priorizar os gastos para adecualos aos ingresos.		
CA3.3 - Recoñecer posibles formas de roubos, estafas, fraudes en liña e riscos cibernéticos.			
CA3.3.1. - Realizar un traballo grupal coas posibles formas de roubos, estafas en liña e riscos cibernéticos	Realizar un traballo grupal coas posibles formas de roubos, estafas en liña e riscos cibernéticos		
CA4.1 - Aplicar estratexias para manter seguros os datos persoais e a información financeira sendo consciente dos seus dereitos en materia de protección de datos.	Non deixar claves persoais nos ordenadores do centro		
CA4.2 - Coñecer os dereitos e obrigas ao adquirir un produto, servizo ou subscrición.	Enumerar algún dos dereitos e obrigas ao adquirir un produto, servizo ou subscrición.		
CA4.4 - Entender que ao comprar produtos ou servizos en liña, o prezo destes pode ser diferente dependendo, entre outras cousas, da web consultada, o historial de navegación, as condicións de envío aplicadas e o lugar desde onde se realiza a compra.	Entender que ao comprar produtos ou servizos en liña, o prezo destes pode ser diferente dependendo de diferentes factores		
CA4.6 - Valorar o mercado de segunda man como unha alternativa sostible fronte ás novas compras así como a reutilización, a reparación e a reciclaxe dos produtos usados.	Valorar o mercado de segunda man		
CA4.7 - Analizar o proceso de compra tendo en conta que a existencia de factores que afectan ao desexo percibido pode levar a realizar compras impulsivas acentuando o exceso de gasto.	Analizar o proceso de compra tendo en conta que a existencia de factores que afectan ao desexo percibido pode levar a realizar compras impulsivas acentuando o exceso de gasto		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- O diñeiro e as súas formas. Procedementos para diferenciar o diñeiro auténtico do diñeiro falso. - Os prezos. O poder adquisitivo e a inflación.

Contidos

- A importancia das obrigas fiscais e sociais para o mantemento do estado de benestar.
- O recibo de salarios básico.
- A diferenza entre ingresos netos e brutos.
- Os orzamentos persoais.
- Técnicas de elaboración de orzamentos manuais e dixitais.
- O aforro como elemento esencial do orzamento para facer fronte a diferentes situacións. Aforros de emerxencia e de alta accesibilidade.
- Formas de obtención de ingresos legais e criterios de priorización do gasto.
- Diferentes formas de estafa e fraude na xestión das finanzas persoais.
- O risco e os custos do endebedamento.
- As estratexias de protección dos propios datos persoais. A ciberseguridade.
- A economía social. O consumo ético e responsable.

UD	Título da UD	Duración
8	O traballo	8

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Entender o contido dunha factura ou dun ticket de compra dentro dunha transacción comercial sinxela.	Entender o contido dunha factura ou dun ticket de compra dentro dunha transacción comercial sinxela.	PE	50
CA1.5 - Comprender o significado das partes básicas dun recibo de salarios tipo.	Comprender o significado das partes básicas dun recibo de salarios tipo.		
CA2.3 - Identificar diferentes formas de obter ingresos legais.			
CA2.3.1. - Coñecer e calcular as partes básicas dunha nómina	Coñecer e calcular as partes básicas dunha nómina		
CA2.5 - Entender o aforro como un compoñente básico do orzamento persoal.	Entender o aforro como un compoñente básico do orzamento persoal.		
CA3.1 - Analizar o funcionamento das prestacións dunha conta bancaria, especialmente unha conta bancaria de pago básica segundo a normativa europea.	Analizar o funcionamento das prestacións dunha conta bancaria		
CA3.4 - Valorar as consecuencias de pedir diñeiro prestado na renda dispoñible futura e a importancia de avaliar o custo total do crédito e a probabilidade de poder reembolsalo anticipadamente.	Valorar as consecuencias de pedir diñeiro prestado na renda dispoñible futura e a importancia de avaliar o custo total do crédito		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.5 - Ser consciente do endebedamento que pode derivarse dun descuberto ou do uso de créditos de fácil acceso a custo elevado.	Ser consciente do endebedamento que pode derivarse dun descuberto ou do uso de créditos de fácil acceso a custo elevado.		
CA4.3 - Entender que o custo real dun ben ou servizo depende de diversos factores como custos de produción, incluída a man de obra, impostos, tipos de cambio ou custos de envío.	Entender que o custo real dun ben ou servizo depende de diversos factores como custos de produción, incluída a man de obra, impostos, tipos de cambio ou custos de envío		
CA4.5 - Ser consciente de que os bens ou servizos adquiridos poden ter diferentes repercusións medioambientais ou sociais en función da súa orixe, das súas condicións de produción ou da xestión que delas fai a empresa que os ofrece.	Ser consciente de que os bens ou servizos adquiridos poden ter diferentes repercusións medioambientais coñecendo algunha das consecuencias		
CA1.3 - Considerar o valor global ou a utilidade dunha posible compra así como o seu prezo, comprendendo que o poder adquisitivo do diñeiro pode variar co tempo debido á inflación.	Considerar o valor global ou a utilidade dunha posible compra así como o seu prezo, comprendendo que o poder adquisitivo do diñeiro pode variar co tempo debido á inflación.		
CA2.1 - Valorar a elaboración de orzamentos de finanzas persoais como forma de resiliencia financeira.	Elaborar pequenos orzamentos de finanzas persoais como forma de resiliencia financeira.		
CA2.2 - Elaborar orzamentos de finanzas persoais empregando diferentes técnicas e diferenciando os gastos fixos dos variables.			
CA2.2.1. - Elaborar un presuposto/orzamento coa axuda dunha folla de cálculo	Elaborar un presuposto/orzamento coa axuda dunha folla de cálculo		
CA2.4 - Comprender a necesidade de priorizar os gastos para adecualos aos ingresos.	Comprender a necesidade de priorizar os gastos para adecualos aos ingresos.		
CA3.3 - Recoñecer posibles formas de roubos, estafas, fraudes en liña e riscos cibernéticos.		TI	50
CA3.3.1. - Realizar un traballo grupal coas posibles formas de roubos, estafas en liña e riscos cibernéticos	Realizar un traballo grupal coas posibles formas de roubos, estafas en liña e riscos cibernéticos		
CA4.1 - Aplicar estratexias para manter seguros os datos persoais e a información financeira sendo consciente dos seus dereitos en materia de protección de datos.	Non deixar claves persoais nos ordenadores do centro		
CA4.2 - Coñecer os dereitos e obrigas ao adquirir un produto, servizo ou subscrición.	Enumerar algún dos dereitos e obrigas ao adquirir un produto, servizo ou subscrición.		
CA4.7 - Analizar o proceso de compra tendo en conta que a existencia de factores que afectan ao desexo percibido pode levar a realizar compras impulsivas acentuando o exceso de gasto.	Analizar o proceso de compra tendo en conta que a existencia de factores que afectan ao desexo percibido pode levar a realizar compras impulsivas acentuando o exceso de gasto		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

Contidos

- O diñeiro e as súas formas. Procedementos para diferenciar o diñeiro auténtico do diñeiro falso.
- Os prezos. O poder adquisitivo e a inflación.
- A importancia das obrigas fiscais e sociais para o mantemento do estado de benestar.
- O recibo de salarios básico.
- A diferenza entre ingresos netos e brutos.
- Os orzamentos persoais.
- Técnicas de elaboración de orzamentos manuais e dixitais.
- O aforro como elemento esencial do orzamento para facer fronte a diferentes situacións. Aforros de emerxencia e de alta accesibilidade.
- Formas de obtención de ingresos legais e criterios de priorización do gasto.
- Diferentes formas de estafa e fraude na xestión das finanzas persoais.
- O risco e os custos do endebedamento.
- As estratexias de protección dos propios datos persoais. A ciberseguridade.
- A economía social. O consumo ético e responsable.

UD	Título da UD	Duración
9	O salario es os dereitos da persoa traballadora	8

Cráterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Entender o contido dunha factura ou dun ticket de compra dentro dunha transacción comercial sinxela.	Entender o contido dunha factura ou dun ticket de compra dentro dunha transacción comercial sinxela.	PE	45
CA1.5 - Comprender o significado das partes básicas dun recibo de salarios tipo.	Comprender o significado das partes básicas dun recibo de salarios tipo.		
CA2.3 - Identificar diferentes formas de obter ingresos legais.			
CA2.3.1. - Coñecer e calcular as partes básicas dunha nómina	Coñecer e calcular as partes básicas dunha nómina		
CA3.1 - Analizar o funcionamento das prestacións dunha conta bancaria, especialmente unha conta bancaria de pago básica segundo a normativa europea.	Analizar o funcionamento das prestacións dunha conta bancaria		
CA3.4 - Valorar as consecuencias de pedir diñeiro prestado na renda dispoñible futura e a importancia de avaliar o custo total do crédito e a probabilidade de poder reembolsalo anticipadamente.	Valorar as consecuencias de pedir diñeiro prestado na renda dispoñible futura e a importancia de avaliar o custo total do crédito		

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.5 - Ser consciente do endebedamento que pode derivarse dun descuberto ou do uso de créditos de fácil acceso a custo elevado.	Ser consciente do endebedamento que pode derivarse dun descuberto ou do uso de créditos de fácil acceso a custo elevado.		
CA4.3 - Entender que o custo real dun ben ou servizo depende de diversos factores como custos de produción, incluída a man de obra, impostos, tipos de cambio ou custos de envío.	Entender que o custo real dun ben ou servizo depende de diversos factores como custos de produción, incluída a man de obra, impostos, tipos de cambio ou custos de envío		
CA4.5 - Ser consciente de que os bens ou servizos adquiridos poden ter diferentes repercusións medioambientais ou sociais en función da súa orixe, das súas condicións de produción ou da xestión que delas fai a empresa que os ofrece.	Ser consciente de que os bens ou servizos adquiridos poden ter diferentes repercusións medioambientais coñecendo algunha das consecuencias		
CA1.3 - Considerar o valor global ou a utilidade dunha posible compra así como o seu prezo, comprendendo que o poder adquisitivo do diñeiro pode variar co tempo debido á inflación.	Considerar o valor global ou a utilidade dunha posible compra así como o seu prezo, comprendendo que o poder adquisitivo do diñeiro pode variar co tempo debido á inflación.		
CA2.1 - Valorar a elaboración de orzamentos de finanzas persoais como forma de resiliencia financeira.	Elaborar pequenos orzamentos de finanzas persoais como forma de resiliencia financeira		
CA2.2 - Elaborar orzamentos de finanzas persoais empregando diferentes técnicas e diferenciando os gastos fixos dos variables.			
CA2.2.1. - Elaborar un presuposto/orzamento coa axuda dunha folla de cálculo	Elaborar un presuposto/orzamento coa axuda dunha folla de cálculo		
CA2.4 - Comprender a necesidade de priorizar os gastos para adecualos aos ingresos.	Comprender a necesidade de priorizar os gastos para adecualos aos ingresos.		
CA2.5 - Entender o aforro como un compoñente básico do orzamento persoal.	Entender o aforro como un compoñente básico do orzamento persoal	TI	55
CA3.3 - Recoñecer posibles formas de roubos, estafas, fraudes en liña e riscos cibernéticos.			
CA3.3.1. - Realizar un traballo grupal coas posibles formas de roubos, estafas en liña e riscos cibernéticos	Realizar un traballo grupal coas posibles formas de roubos, estafas en liña e riscos cibernéticos		
CA4.1 - Aplicar estratexias para manter seguros os datos persoais e a información financeira sendo consciente dos seus dereitos en materia de protección de datos.	Non deixar claves persoais nos ordenadores do centro.		
CA4.2 - Coñecer os dereitos e obrigas ao adquirir un produto, servizo ou subscrición.	Enumerar algún dos dereitos e obrigas ao adquirir un produto, servizo ou subscrición.		
CA4.7 - Analizar o proceso de compra tendo en conta que a existencia de factores que afectan ao desexo percibido pode levar a realizar compras impulsivas acentuando o exceso de gasto.	Analizar o proceso de compra tendo en conta que a existencia de factores que afectan ao desexo percibido pode levar a realizar compras impulsivas acentuando o exceso de gasto		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- O diñeiro e as súas formas. Procedementos para diferenciar o diñeiro auténtico do diñeiro falso.
- Os prezos. O poder adquisitivo e a inflación.
- A importancia das obrigas fiscais e sociais para o mantemento do estado de benestar.
- O recibo de salarios básico.
- A diferenza entre ingresos netos e brutos.
- Os orzamentos persoais.
- Técnicas de elaboración de orzamentos manuais e dixitais.
- O aforro como elemento esencial do orzamento para facer fronte a diferentes situacións. Aforros de emerxencia e de alta accesibilidade.
- Formas de obtención de ingresos legais e criterios de priorización do gasto.
- Diferentes formas de estafa e fraude na xestión das finanzas persoais.
- O risco e os custos do endebedamento.
- As estratexias de protección dos propios datos persoais. A ciberseguridade.
- A economía social. O consumo ético e responsable.

UD	Título da UD	Duración
10	Productos bancarios (I)	8

Cráterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Entender o contido dunha factura ou dun ticket de compra dentro dunha transacción comercial sinxela.	Entender o contido dunha factura ou dun ticket de compra dentro dunha transacción comercial sinxela.	PE	45
CA1.5 - Comprender o significado das partes básicas dun recibo de salarios tipo.	Comprender o significado das partes básicas dun recibo de salarios tipo		
CA2.3 - Identificar diferentes formas de obter ingresos legais.	Identificar diferentes formas de obter ingresos legais.		
CA3.1 - Analizar o funcionamento das prestacións dunha conta bancaria, especialmente unha conta bancaria de pago básica segundo a normativa europea.	Analizar o funcionamento das prestacións dunha conta bancaria, especialmente unha conta bancaria de pago básica segundo a normativa europea.		
CA3.4 - Valorar as consecuencias de pedir diñeiro prestado na renda dispoñible futura e a importancia de avaliar o custo total do crédito e a probabilidade de poder reembolsalo anticipadamente.	Valorar as consecuencias de pedir diñeiro prestado na renda dispoñible futura e a importancia de avaliar o custo total do crédito		
CA3.5 - Ser consciente do endebedamento que pode derivarse dun descuberto ou do uso de créditos de fácil acceso a custo elevado.			

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.5.1. - Realizar cálculos sencillos de interés simple y compuesto	Realizar cálculos sencillos de interés simple y compuesto		
CA4.3 - Entender que o custo real dun ben ou servizo depende de diversos factores como custos de produción, incluída a man de obra, impostos, tipos de cambio ou custos de envío.	Entender que o custo real dun ben ou servizo depende de diversos factores como custos de produción, incluída a man de obra, impostos, tipos de cambio ou custos de envío		
CA4.5 - Ser consciente de que os bens ou servizos adquiridos poden ter diferentes repercusións medioambientais ou sociais en función da súa orixe, das súas condicións de produción ou da xestión que delas fai a empresa que os ofrece.	Ser consciente de que os bens ou servizos adquiridos poden ter diferentes repercusións medioambientais coñecendo algunha das consecuencias		
CA1.3 - Considerar o valor global ou a utilidade dunha posible compra así como o seu prezo, comprendendo que o poder adquisitivo do diñeiro pode variar co tempo debido á inflación.	Considerar o valor global ou a utilidade dunha posible compra así como o seu prezo, comprendendo que o poder adquisitivo do diñeiro pode variar co tempo debido á inflación.		
CA2.1 - Valorar a elaboración de orzamentos de finanzas persoais como forma de resiliencia financeira.	Elaborar pequenos orzamentos de finanzas persoais como forma de resiliencia financeira		
CA2.4 - Comprender a necesidade de priorizar os gastos para adecualos aos ingresos.	Comprender a necesidade de priorizar os gastos para adecualos aos ingresos.		
CA2.5 - Entender o aforro como un compoñente básico do orzamento persoal.	Entender o aforro como un compoñente básico do orzamento persoal		
CA3.2 - Analizar as vantaxes e inconvenientes doutros produtos bancarios para unha mellor xestión das finanzas persoais.	Analizar as vantaxes e inconvenientes doutros produtos bancarios para unha mellor xestión das finanzas persoais.		
CA3.3 - Recoñecer posibles formas de roubos, estafas, fraudes en liña e riscos cibernéticos.	Recoñecer posibles formas de roubos, estafas, fraudes en liña e riscos cibernéticos.		
CA3.6 - Comprender os riscos relacionados con certos produtos de investimento como os criptoactivos, aprendendo a cuestionar as ofertas de investimento sospeitosamente atractivas e tomando consciencia de que as emocións ou os nesgos cognitivos poden influír nas decisións de inversión de forma imprevista.	Comprender os riscos relacionados con certos produtos de investimento	TI	55
CA4.1 - Aplicar estratexias para manter seguros os datos persoais e a información financeira sendo consciente dos seus dereitos en materia de protección de datos.	Non deixar claves persoais nos ordenadores do centro		
CA4.2 - Coñecer os dereitos e obrigas ao adquirir un produto, servizo ou subscrición.	Enumerar algún dos dereitos e obrigas ao adquirir un produto, servizo ou subscrición.		
CA4.6 - Valorar o mercado de segunda man como unha alternativa sostible fronte ás novas compras así como a reutilización, a reparación e a reciclaxe dos produtos usados.			
CA4.6.1. - Confeccionar un anuncio para a venda dun produto usado	Confeccionar un anuncio para a venda dun produto usado		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- O diñeiro e as súas formas. Procedementos para diferenciar o diñeiro auténtico do diñeiro falso. - Os prezos. O poder adquisitivo e a inflación. - A importancia das obrigas fiscais e sociais para o mantemento do estado de benestar. - A diferenza entre ingresos netos e brutos. - O aforro como elemento esencial do orzamento para facer fronte a diferentes situacións. Aforros de emerxencia e de alta accesibilidade. - Formas de obtención de ingresos legais e criterios de priorización do gasto. - Os produtos bancarios básicos e dixitais. - Outros produtos financeiros de seguridade e investimento. - Diferentes formas de estafa e fraude na xestión das finanzas persoais. - O risco e os custos do endebedamento. - Produtos financeiros de risco elevado. - As estratexias de protección dos propios datos persoais. A ciberseguridade. - A economía social. O consumo ético e responsable.

UD	Título da UD	Duración
11	Produtos bancarios (II)	8

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Entender o contido dunha factura ou dun ticket de compra dentro dunha transacción comercial sinxela.	Entender o contido dunha factura ou dun ticket de compra dentro dunha transacción comercial sinxela.	PE	50
CA1.5 - Comprender o significado das partes básicas dun recibo de salarios tipo.	Comprender o significado das partes básicas dun recibo de salarios tipo.		
CA2.3 - Identificar diferentes formas de obter ingresos legais.	Identificar diferentes formas de obter ingresos legais.		
CA3.1 - Analizar o funcionamento das prestacións dunha conta bancaria, especialmente unha conta bancaria de pago básica segundo a normativa europea.	Analizar o funcionamento das prestacións dunha conta bancaria		
CA3.3 - Recoñecer posibles formas de roubos, estafas, fraudes en liña e riscos cibernéticos.	Recoñecer posibles formas de roubos, estafas, fraudes en liña e riscos cibernéticos.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.4 - Valorar as consecuencias de pedir diñeiro prestado na renda dispoñible futura e a importancia de avaliar o custo total do crédito e a probabilidade de poder reembolsalo anticipadamente.	Valorar as consecuencias de pedir diñeiro prestado na renda dispoñible futura e a importancia de avaliar o custo total do crédito.		
CA3.5 - Ser consciente do endebedamento que pode derivarse dun descuberto ou do uso de créditos de fácil acceso a custo elevado.			
CA3.5.1. - Realizar cálculos sencillos de interés simple y compuesto	CA3.5.1. - Realizar cálculos sencillos de interés simple y compuesto		
CA4.3 - Entender que o custo real dun ben ou servizo depende de diversos factores como custos de produción, incluída a man de obra, impostos, tipos de cambio ou custos de envío.	Entender que o custo real dun ben ou servizo depende de diversos factores como custos de produción, incluída a man de obra, impostos, tipos de cambio ou custos de envío		
CA4.5 - Ser consciente de que os bens ou servizos adquiridos poden ter diferentes repercusións medioambientais ou sociais en función da súa orixe, das súas condicións de produción ou da xestión que delas fai a empresa que os ofrece.	Ser consciente de que os bens ou servizos adquiridos poden ter diferentes repercusións medioambientais coñecendo algunha das consecuencias		
CA1.3 - Considerar o valor global ou a utilidade dunha posible compra así como o seu prezo, comprendendo que o poder adquisitivo do diñeiro pode variar co tempo debido á inflación.	Considerar o valor global ou a utilidade dunha posible compra así como o seu prezo, comprendendo que o poder adquisitivo do diñeiro pode variar co tempo debido á inflación.		
CA2.1 - Valorar a elaboración de orzamentos de finanzas persoais como forma de resiliencia financeira.	Elaborar pequenos orzamentos de finanzas persoais como forma de resiliencia financeira		
CA2.4 - Comprender a necesidade de priorizar os gastos para adecualos aos ingresos.	Comprender a necesidade de priorizar os gastos para adecualos aos ingresos.		
CA2.5 - Entender o aforro como un compoñente básico do orzamento persoal.	Entender o aforro como un compoñente básico do orzamento persoal		
CA3.2 - Analizar as vantaxes e inconvenientes doutros produtos bancarios para unha mellor xestión das finanzas persoais.	Analizar as vantaxes e inconvenientes doutros produtos bancarios		
CA3.6 - Comprender os riscos relacionados con certos produtos de investimento como os criptoactivos, aprendendo a cuestionar as ofertas de investimento sospeitosamente atractivas e tomando consciencia de que as emocións ou os nesgos cognitivos poden influír nas decisións de inversión de forma imprevista.	Comprender os riscos relacionados con certos produtos de investimento como os criptoactivos	TI	50
CA4.1 - Aplicar estratexias para manter seguros os datos persoais e a información financeira sendo consciente dos seus dereitos en materia de protección de datos.	Non deixar claves persoais nos ordenadores do centro		
CA4.2 - Coñecer os dereitos e obrigas ao adquirir un produto, servizo ou subscrición.	Enumerar algún dos dereitos e obrigas ao adquirir un produto, servizo ou subscrición.		

Crterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.6 - Valorar o mercado de segunda man como unha alternativa sostible fronte ás novas compras así como a reutilización, a reparación e a reciclaxe dos produtos usados.			
CA4.6.1. - Confeccionar un anuncio para a venda dun produto usado	Confeccionar un anuncio para a venda dun produto usado		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- O diñeiro e as súas formas. Procedementos para diferenciar o diñeiro auténtico do diñeiro falso. - Os prezos. O poder adquisitivo e a inflación. - A importancia das obrigas fiscais e sociais para o mantemento do estado de benestar. - A diferenza entre ingresos netos e brutos. - O aforro como elemento esencial do orzamento para facer fronte a diferentes situacións. Aforros de emerxencia e de alta accesibilidade. - Formas de obtención de ingresos legais e criterios de priorización do gasto. - Os produtos bancarios básicos e dixitais. - Outros produtos financeiros de seguridade e investimento. - Diferentes formas de estafa e fraude na xestión das finanzas persoais. - O risco e os custos do endebedamento. - Produtos financeiros de risco elevado. - As estratexias de protección dos propios datos persoais. A ciberseguridade. - A economía social. O consumo ético e responsable.

UD	Título da UD	Duración
12	Consumo e sostenibilidade	8

Crterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Entender o contido dunha factura ou dun ticket de compra dentro dunha transacción comercial sinxela.	Entender o contido dunha factura ou dun ticket de compra dentro dunha transacción comercial sinxela.	PE	50
CA1.5 - Comprender o significado das partes básicas dun recibo de salarios tipo.	Comprender o significado das partes básicas dun recibo de salarios tipo.		
CA2.3 - Identificar diferentes formas de obter ingresos legais.	Identificar diferentes formas de obter ingresos legais.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Analizar o funcionamento das prestacións dunha conta bancaria, especialmente unha conta bancaria de pago básica segundo a normativa europea.	Analizar o funcionamento das prestacións dunha conta bancaria		
CA3.4 - Valorar as consecuencias de pedir diñeiro prestado na renda dispoñible futura e a importancia de avaliar o custo total do crédito e a probabilidade de poder reembolsalo anticipadamente.	Valorar as consecuencias de pedir diñeiro prestado na renda dispoñible futura e a importancia de avaliar o custo total do crédito		
CA3.5 - Ser consciente do endebedamento que pode derivarse dun descuberto ou do uso de créditos de fácil acceso a custo elevado.	Ser consciente do endebedamento que pode derivarse dun descuberto ou do uso de créditos de fácil acceso a custo elevado.		
CA4.3 - Entender que o custo real dun ben ou servizo depende de diversos factores como custos de produción, incluída a man de obra, impostos, tipos de cambio ou custos de envío.	Entender que o custo real dun ben ou servizo depende de diversos factores como custos de produción, incluída a man de obra, impostos, tipos de cambio ou custos de envío		
CA4.5 - Ser consciente de que os bens ou servizos adquiridos poden ter diferentes repercusións medioambientais ou sociais en función da súa orixe, das súas condicións de produción ou da xestión que delas fai a empresa que os ofrece.	Ser consciente de que os bens ou servizos adquiridos poden ter diferentes repercusións medioambientais coñecendo algunha das consecuencias		
CA1.3 - Considerar o valor global ou a utilidade dunha posible compra así como o seu prezo, comprendendo que o poder adquisitivo do diñeiro pode variar co tempo debido á inflación.	Considerar o valor global ou a utilidade dunha posible compra así como o seu prezo, comprendendo que o poder adquisitivo do diñeiro pode variar co tempo debido á inflación.		
CA2.1 - Valorar a elaboración de orzamentos de finanzas persoais como forma de resiliencia financeira.	Elaborar pequenos orzamentos de finanzas persoais como forma de resiliencia financeira		
CA2.4 - Comprender a necesidade de priorizar os gastos para adecualos aos ingresos.	Comprender a necesidade de priorizar os gastos para adecualos aos ingresos.		
CA2.5 - Entender o aforro como un compoñente básico do orzamento persoal.	Entender o aforro como un compoñente básico do orzamento persoal		
CA3.3 - Recoñecer posibles formas de roubos, estafas, fraudes en liña e riscos cibernéticos.	Recoñecer posibles formas de roubos, estafas, fraudes en liña e riscos cibernéticos.	TI	50
CA4.1 - Aplicar estratexias para manter seguros os datos persoais e a información financeira sendo consciente dos seus dereitos en materia de protección de datos.	Non deixar claves persoais nos ordenadores do centro		
CA4.2 - Coñecer os dereitos e obrigas ao adquirir un produto, servizo ou subscrición.	Enumerar algún dos dereitos e obrigas ao adquirir un produto, servizo ou subscrición.		
CA4.6 - Valorar o mercado de segunda man como unha alternativa sostible fronte ás novas compras así como a reutilización, a reparación e a reciclaxe dos produtos usados.			
CA4.6.1. - Confeccionar un anuncio para a venda dun produto usado	Confeccionar un anuncio para a venda dun produto usado		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- O diñeiro e as súas formas. Procedementos para diferenciar o diñeiro auténtico do diñeiro falso. - Os prezos. O poder adquisitivo e a inflación. - A importancia das obrigas fiscais e sociais para o mantemento do estado de benestar. - A diferenza entre ingresos netos e brutos. - O aforro como elemento esencial do orzamento para facer fronte a diferentes situacións. Aforros de emerxencia e de alta accesibilidade. - Formas de obtención de ingresos legais e criterios de priorización do gasto. - Diferentes formas de estafa e fraude na xestión das finanzas persoais. - O risco e os custos do endebedamento. - As estratexias de protección dos propios datos persoais. A ciberseguridade. - Os dereitos e as obrigas da consumidora ou o consumidor. - Factores que inflúen no custo dun ben ou servizo. - O etiquetado verde, de sustentabilidade e de consumo enerxético. - A economía social. O consumo ético e responsable. - A responsabilidade social corporativa. - O proceso de toma de decisión de compra: elementos e factores internos e externos a ter en conta. - A influencia dos distintos tipos de publicidade na decisión de compra. - A xestión das emocións ou dos nesgos cognitivos na toma de decisións de inversión.

UD	Título da UD	Duración
13	Consumo responsable e Banca Ética	8

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Entender o contido dunha factura ou dun ticket de compra dentro dunha transacción comercial sinxela.	Entender o contido dunha factura ou dun ticket de compra dentro dunha transacción comercial sinxela.	PE	50
CA1.5 - Comprender o significado das partes básicas dun recibo de salarios tipo.	Comprender o significado das partes básicas dun recibo de salarios tipo.		
CA2.3 - Identificar diferentes formas de obter ingresos legais.	Identificar diferentes formas de obter ingresos legais		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Analizar o funcionamento das prestacións dunha conta bancaria, especialmente unha conta bancaria de pago básica segundo a normativa europea.	Analizar o funcionamento das prestacións dunha conta bancaria.		
CA3.4 - Valorar as consecuencias de pedir diñeiro prestado na renda dispoñible futura e a importancia de avaliar o custo total do crédito e a probabilidade de poder reembolsalo anticipadamente.	Valorar as consecuencias de pedir diñeiro prestado na renda dispoñible futura e a importancia de avaliar o custo total do crédito.		
CA3.5 - Ser consciente do endebedamento que pode derivarse dun descuberto ou do uso de créditos de fácil acceso a custo elevado.	Ser consciente do endebedamento que pode derivarse dun descuberto ou do uso de créditos de fácil acceso a custo elevado.		
CA4.3 - Entender que o custo real dun ben ou servizo depende de diversos factores como custos de produción, incluída a man de obra, impostos, tipos de cambio ou custos de envío.	Entender que o custo real dun ben ou servizo depende de diversos factores como custos de produción, incluída a man de obra, impostos, tipos de cambio ou custos de envío		
CA4.5 - Ser consciente de que os bens ou servizos adquiridos poden ter diferentes repercusións medioambientais ou sociais en función da súa orixe, das súas condicións de produción ou da xestión que delas fai a empresa que os ofrece.	Ser consciente de que os bens ou servizos adquiridos poden ter diferentes repercusións medioambientais coñecendo algunha das consecuencias		
CA1.3 - Considerar o valor global ou a utilidade dunha posible compra así como o seu prezo, comprendendo que o poder adquisitivo do diñeiro pode variar co tempo debido á inflación.	Considerar o valor global ou a utilidade dunha posible compra así como o seu prezo, comprendendo que o poder adquisitivo do diñeiro pode variar co tempo debido á inflación.		
CA2.1 - Valorar a elaboración de orzamentos de finanzas persoais como forma de resiliencia financeira.	Elaborar pequenos orzamentos de finanzas persoais como forma de resiliencia financeira		
CA2.4 - Comprender a necesidade de priorizar os gastos para adecualos aos ingresos.	Comprender a necesidade de priorizar os gastos para adecualos aos ingresos.		
CA2.5 - Entender o aforro como un compoñente básico do orzamento persoal.	Entender o aforro como un compoñente básico do orzamento persoal		
CA3.3 - Recoñecer posibles formas de roubos, estafas, fraudes en liña e riscos cibernéticos.	Recoñecer posibles formas de roubos, estafas, fraudes en liña e riscos cibernéticos.	TI	50
CA4.1 - Aplicar estratexias para manter seguros os datos persoais e a información financeira sendo consciente dos seus dereitos en materia de protección de datos.	Non deixar claves persoais nos ordenadores do centro		
CA4.2 - Coñecer os dereitos e obrigas ao adquirir un produto, servizo ou subscrición.	Enumerar algún dos dereitos e obrigas ao adquirir un produto, servizo ou subscrición.		
CA4.6 - Valorar o mercado de segunda man como unha alternativa sostible fronte ás novas compras así como a reutilización, a reparación e a reciclaxe dos produtos usados.			
CA4.6.1. - Confeccionar un anuncio para a venda dun produto usado	Confeccionar un anuncio para a venda dun produto usado		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- O diñeiro e as súas formas. Procedementos para diferenciar o diñeiro auténtico do diñeiro falso. - Os prezos. O poder adquisitivo e a inflación. - A importancia das obrigas fiscais e sociais para o mantemento do estado de benestar. - A diferenza entre ingresos netos e brutos. - O aforro como elemento esencial do orzamento para facer fronte a diferentes situacións. Aforros de emerxencia e de alta accesibilidade. - Formas de obtención de ingresos legais e criterios de priorización do gasto. - Diferentes formas de estafa e fraude na xestión das finanzas persoais. - O risco e os custos do endebedamento. - As estratexias de protección dos propios datos persoais. A ciberseguridade. - Os dereitos e as obrigas da consumidora ou o consumidor. - Factores que inflúen no custo dun ben ou servizo. - O etiquetado verde, de sustentabilidade e de consumo enerxético. - A economía social. O consumo ético e responsable. - A responsabilidade social corporativa. - O proceso de toma de decisión de compra: elementos e factores internos e externos a ter en conta. - A influencia dos distintos tipos de publicidade na decisión de compra. - A xestión das emocións ou dos nesgos cognitivos na toma de decisións de inversión.

4.1. Concrecións metodolóxicas

METODOLOXÍA:

A metodoloxía empregada terá as seguintes características:

- 1.- Activa e participativa, que facilite a iteración entre o profesor e o alumno favorecendo a súa implicación e participación activa mediante tarefas e proxectos que partan de contextos actuais e significativos adecuados ás vivencias do alumnado, tentando que expresen ademais a súa opinión e se convirten nos protagonistas da súa propia aprendizaxe, desenvolvendo a súa capacidade de aprender a aprender.
- 2.- Motivadora: de xeito que o profesorado sexa quen de xerar curiosidade no alumnado.
- 3.- Construtiva, é dicir, adaptarse ás características dos alumnos/as, favorecerá a capacidade de aprender por si mesmos, o traballo en equipo, e promoverá a creatividade e o dinamismo integrando os recursos das tecnoloxías da información e da comunicación na aprendizaxe.

Os principios básicos empregados para levar adiante este proceso de ensinanza-aprendizaxe serán entre outros:

- Partir do nivel competencial do alumnado e dos coñecementos previos para favorecer a construción de aprendizaxes novas e significativas, ademais dunha comprensión, sinxela e produtiva.
- Propiciar situacións de aprendizaxe motivadoras e funcionais que teñan sentido e significado, e onde o alumnado actualice os seus coñecementos, favorecendo así a súa independencia.
- Organizar os contidos de forma ordenada e lóxica, para que o alumnado poida establecer relacións. Tratando de

forma globalizada e integrada os distintos contidos.

- Fomentar un clima de cooperación nos traballos que favoreza a relativización dos puntos de vista, o incremento do rendemento académico, o proceso de socialización, etc.
- Fomentar a proxección práctica dos contidos e a súa aplicación ao contorno, tendo en conta os avances tecnolóxicos e os cambios sociais nos hábitos de consumo e nas transaccións de diñeiro co fin de asegurar a funcionalidade das aprendizaxes en dous sentidos: o desenvolvemento de capacidades para posteriores adquisicións e a súa aplicación na vida cotiá
- Facilitar o uso de estratexias que permitan traballar temas transversais como a competencia dixital, a comunicación audiovisual, a expresión oral e escrita, a comprensión lectora, a creatividade, o espírito crítico, ou o emprendemento, a través de tarefas, proxectos e/ ou traballos prácticos tanto individuais como colectivos que permitan ao alumnado adquirir habilidades, desenvolver as súas competencias e actitudes de cara a manexar de xeito seguro as súas finanzas aprendendo ademais a levar a cabo unha análise crítica cos problemas sociais actuais.
- Ter en conta a diversidade do alumnado e a súa atención, respectar os ritmos e estilos de traballo, empregando distintos métodos que favorezan a aprendizaxe por si mesmo e promovan o traballo en equipo con perspectiva de xénero. Proporcionando tanto a atención individualizada para a prevención de dificultades de aprendizaxe como a posta en práctica de mecanismos de reforzo tan pronto como se detecten dificultades.
- Planificación de traballos interdisciplinarios e colaborativos con outras materias como as linguas, a educación en valores cívicos e éticos, ou as matemáticas, que proporcionen novas oportunidades de aprendizaxe na reflexión e no cálculo de problemas de índole social e financeira.
- Empregar técnicas e instrumentos de autoavaliación, coavaliación, avaliación entre iguais que favoreza a aprendizaxe, dende unha perspectiva de reflexión que facilite que o alumnado empregue as súas fortalezas e traballe para mellorar as súas dificultades.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación

MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS:

A aula virtual.

Libros de texto guía: "EDUCACIÓN FINANCIERA EN ENSEÑANZA SECUNDARIA OBLIGATORIA. (NIVEL I y II)" Plan de educación financeira CNMV

Portal web: <https://www.econosublime.com/>

Apuntamentos do profesorado, así como tarefas e traballos.

Plans, concursos, xogos, proxectos e programas de educación financeira.

Aula de informática (ordenadores). A cal se pretende ir unha vez por semana: os venres a 1ª hora.

Software específico: openoffice.

Noticias e páxinas web de contido económico e financeiro.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Nas primeiras sesións do curso académico levarase a cabo o proceso de avaliación inicial para coñecer o nivel de partida do alumnado, así como as súas expectativas de cara a materia e as cuestións que maior interese susciten.

A pesar de que se trata dunha materia de nova creación, certos contidos económico-financeiros básicos son coñecidos polo alumnado, ben pola transmisión oral no fogar (aforro, endebedamento, tarxeta de débito ou crédito, etc.) ou ben polos medios de comunicación e redes sociais (fraude electrónico, criptoactivos, etc.). O obxectivo desta avaliación inicial é detectar erros na concepción de ditos conceptos e coñecer mellor ao grupo, adaptando deste xeito os recursos e a metodoloxía ás características e coñecementos do alumnado.

Como consecuencia do resultado da avaliación inicial, adoptaranse as medidas pertinentes de apoio, ampliación e reforzo para aqueles alumnos/as que o precisen, ou de adaptación curricular de ser o caso, en colaboración co equipo docente e co Departamento de Orientación.

Realizaranse diversas actividades para coñecer as posibles dificultades e as destrezas do alumnado:

- Traballo en grupo cooperativo para coñecer rol e dinámicas de grupos.
- Traballo autónomo no caderno e deberes para coñecer a súa autonomía e o seu traballo persoal.
- Proba escrita de carácter matemático para coñecer dificultades a hora de lograr entender factura, nómina ou

préstamo.

- Test para coñecer os contidos básicos nos que poidan ter dificultades.
- Actividades de reflexión para coñecer a diferentes perspectivas, diversidade e inquietudes, así como o que esperan da materia.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8	UD 9	UD 10
Peso UD/ Tipo Ins.	1	8	8	8	8	7	10	10	7	9
Proba escrita	51	53	56	45	57	40	54	50	45	45
Táboa de indicadores	49	47	44	55	43	60	46	50	55	55

Unidade didáctica	UD 11	UD 12	UD 13	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	10	7	7	100
Proba escrita	50	50	50	50
Táboa de indicadores	50	50	50	50

Criterios de cualificación:

Para o cálculo da nota de cada avaliación teremos os instrumentos de avaliación seguintes:

- PROBAS ESCRITAS
- PRODUCCIÓNS DO ALUMNADO EN GRUPO.
- PRODUCCIÓNS DO ALUMNADO INDIVIDUAIS.

O cálculo da nota de cada avaliación obterase do seguinte xeito:

- O 50% da cualificación corresponderase a dúas probas escritas. Unha proba delas terá que ver con contidos matemáticos en facturas, nóminas, préstamos... e supoñerá un 15%; a outra proba terá un peso dun 35% e combinará preguntas de todo tipo (test, verdadeiro e falso, completar cadros, desenvolver ou análise de casos...) con conceptos máis puramente teóricos.

- Outro 25% corresponderase cas producións en grupo do alumnado e coa propia maneira do grupo de organizarse e traballar, o cal deberá adaptarse a traballar en grupo xa que temos como finalidade participar nun concurso nun Plan Proxecta.(proxecto empresa, presuposto e PLAN PROXECTA). As producións en grupo do alumnado serán sempre producións dixitais conxuntas, e tamén se cualificará a dinámica do propio grupo. Estas producións poder ser follas de cálculo, esquemas, documentos de texto...

- O restante 25% corresponderá coa producións individuais a do alumnado: actividades realizadas no caderno de clase e os traballos dixitais. Os traballos dixitais serán sempre traballos de corta duración, corrixidos mediante rúbricas e terán un peso dun 15%. No caderno de clase se corrixirán os resumos, esquemas, mapas conceptuais, escritos, comentario de noticias de prensa, análises e comentario de vídeos cun peso do 10%.

Para o cálculo da nota media final aplicarase a media aritmética das cualificacións das tres avaliacións.

Será necesario obter, como mínimo, 5 puntos para poder superar a materia. Este 5 se se redondeará.

Para aplicar o redondeo, sempre que se superen os 5 puntos, aplicarase o seguinte criterio: aproximación ao enteiro superior cando a nota media sexa igual ou superior a 7 décimas.

Criterios de recuperación:

Para o alumnado que non consiga superar unha determinada avaliación, establécense os seguintes criterios para recuperala:

Realización dunha única proba escrita, cun peso do 50%, cos contidos avaliados na avaliación suspendida. Esta proba terá integrada as dúas probas escritas de cada avaliación, ou se poderá separar en dous días diferentes para facilitar a consecución.

O outro 50% volverá a computarse como se fixo na avaliación suspensa, sempre cos mesmos pesos: producións en grupo cun 25%, traballos dixitais cun 15% e as actividades realizadas no caderno de clase con outro 10%.

Se un/ha alumno/a, tras as tres avaliacións e as precisas recuperacións, aínda non obtén o 5 necesario para superar a materia, realizarase unha última proba escrita final con todo o contido tratado ao longo do curso (na última semana do curso), a cal representará un 50% da materia e un traballo individual o cal representará o outro 50% da nota final. Este traballo consistirá en mellorar a produción final que se entregou ao concurso do Proxecta + CONSUMOPOLIS.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

Non existe alumnado con pendente neste 3º curso

6. Medidas de atención á diversidade

As referencias legais para atender á diversidade serán o Decreto 229/201, de 7 de decembro, e a Orde do 8 de setembro de 2021.

Son medidas de atención á diversidade as actuacións, estratexias e/ou programas destinados a proporcionar unha resposta axustada ás necesidades educativas do alumnado.

De ser preciso, desenvolveranse as seguintes medidas de atención á diversidade:

Ordinarias: Aquelas que faciliten a adecuación do currículo ao contexto do centro e ás características do alumnado, sen alteración significativa dos obxectivos, contidos nin criterios de avaliación.

Teñen como finalidade dar resposta ás diferenzas en competencia curricular, motivación, intereses, relación social, estratexias, estilos e ritmos de aprendizaxe, e están destinadas a facilitar a consecución dos obxectivos e competencias establecidas nas diferentes ensinanzas.

- Adecuación da xestión da aula ás características do alumnado, procurando a participación, o acceso aos recursos, favorecendo a convivencia e aprendizaxe compartida.

- Adecuación da programación didáctica ao alumnado e circunstancias do seu contorno.

Logo de identificadas as barreiras (accesibilidade física, sensorial, cognitiva e emocional) deseñaranse actividades partindo dos principios do deseño universal de aprendizaxe para que as aprendizaxes sexan accesibles.

- Metodoloxías baseadas no traballo colaborativo en grupos heteroxéneos, titoría entre iguais, aprendizaxes por proxectos.

- Adaptación dos tempos, dos instrumentos e dos procedementos de avaliación ás circunstancias do alumnado, tales como, forma de comunicación co alumnado, secuenciación de tarefas, verificación da comprensión das tarefas, dispoñibilidade dos recursos tecnolóxicos, concesión do tempo necesario.

Aplicaranse as propostas recollidas nos plans, proxectos, programas, guías e protocolos elaborados pola Consellería.

- Aulas de atención educativa e convivencia. No caso de ser preciso derivar alumnado, o profesorado proporcionará as tarefas que debe realizar, que serán corrixidas e avaliadas.

- Reforzo educativo. Posta en práctica de mecanismos de reforzo tan pronto como se detecten dificultades no progreso do alumnado.

- Programas de enriquecemento curricular para o alumnado que presenta altas capacidades intelectuais.

Extraordinarias. Aquelas dirixidas a dar resposta ás necesidades educativas do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo que poden requirir modificacións significativas do currículo ordinario e/ou supor cambios esenciais no ámbito organizativo, así como, de ser o caso, nos elementos de acceso ao currículo o una modalidade de escolarización. Aplicaranse logo de esgotadas as de carácter ordinario ou por resultaren insuficientes.

O alumnado con necesidade específica de apoio educativo é aquel que require unha atención educativa diferente á ordinaria, por presentar necesidades educativas especiais, por atraso madurativo, por trastornos do desenvolvemento da linguaxe e da comunicación, por trastornos de atención ou de aprendizaxe, por

descoñecemento grave da lingua de aprendizaxe, por se atoparen en situación de vulnerabilidade socioeducativa, polas súas altas capacidades intelectuais, por se teren incorporado tarde ao sistema educativo ou por condición persoais ou de historia escolar.

O alumnado que presenta necesidades educativas especiais é aquel que afronta barreiras que limiten o seu acceso, a súa presenza, a súa participación ou a súa aprendizaxe, derivadas de discapacidade ou de trastornos graves de conduta, da comunicación e da linguaxe, por un período da súa escolarización ou ao longo de toda ela, e que require determinados apoios e atención educativas específicas para a consecución dos obxectivos de aprendizaxe adecuados ao seu desenvolvemento.

-Atención educativa ao alumnado que, por circunstancias diversas, presenta dificultades para unha asistencia continuada ao centro.

O docente coordinado polo profesorado titor e co asesoramento da xefatura do departamento de orientación, elaborará unha proposta de actividades educativas empregando medios telemáticos para a entrega, seguimento e avaliación e adoptará medidas que promovan a súa inclusión.

O docente colaborará co profesorado titor e coa xefatura do departamento de orientación na planificación e desenvolvemento de actuacións destinada ao axuste dos procesos de ensino e aprendizaxe.

A avaliación inicial permitirá adaptar as ensinanzas ao alumnado e facilitar a debida progresión na súa aprendizaxe.

No proceso de avaliación promoverase o uso de instrumentos de avaliación variados, diversos, flexibles e adaptados ás distintas situacións de aprendizaxe que permitan a valoración obxectiva do alumnado e garantan que as condicións de realización dos procesos asociados á avaliación se adapten ás necesidades do alumnado con necesidade específica de apoio educativo.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.1 - Comprensión lectora		X	X		X	X	X	X
ET.2 - Expresión oral e escrita	X	X		X	X	X		X
ET.3 - Comunicación audiovisual		X	X		X	X	X	
ET.4 - Competencia dixital	X		X	X	X		X	X
ET.5 - Fomento do espírito crítico	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.6 - Emprendemento	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.7 - Educación en valores	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.8 - Creatividade	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.9 - Igualdade de xénero						X	X	X

	UD 9	UD 10	UD 11	UD 12	UD 13
ET.1 - Comprensión lectora	X			X	X
ET.2 - Expresión oral e escrita	X			X	X
ET.3 - Comunicación audiovisual	X	X	X	X	X

	UD 9	UD 10	UD 11	UD 12	UD 13
ET.4 - Competencia dixital	X	X	X	X	X
ET.5 - Fomento do espírito crítico	X	X	X	X	X
ET.6 - Emprendemento	X	X	X	X	X
ET.7 - Educación en valores	X	X	X	X	X
ET.8 - Creatividade	X	X	X	X	X
ET.9 - Igualdade de xénero	X			X	X

Observacións:

Os elementos transversais, tales como a comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, competencia dixital, o emprendemento, a creatividade, o espírito crítico, a educación en valores, a igualdade de xénero, entre outros traballaránse posibilitando e fomentando que o proceso de ensino-aprendizaxe do alumnado sexa o máis completo posible.

Promoverase a aprendizaxe da prevención e resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, así como dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto polos dereitos humanos e o rexeitamento da violencia terrorista, a pluralidade, o respecto polo Estado de dereito, o respecto e a consideración polas vítimas do terrorismo, e a prevención do terrorismo e de calquera tipo de violencia.

Evitaranse os comportamentos, os estereotipos e os contidos sexistas, así como aqueles que supoñan discriminación por razón da orientación sexual ou da identidade de xénero.

Empregaranse estratexias nas distintas unidades didácticas para traballar transversalmente a comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, a competencia dixital, a creatividade, o espírito crítico ou o emprendemento, entre outros aspectos. Neste sentido, a proposta de proxectos ou traballos prácticos, tanto individuais como en equipo, será variada e baseada na resolución de problemas que incentiven o desenvolvemento das competencias, habilidades e actitudes necesarias para que o alumnado estableza unha contorna segura no manexo das súas finanzas e que lle permita a análise crítica dos problemas sociais actuais.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Colonos de Catán	Xogo lúdico para adquirir a escasez de materia prima	X	X	
Participación en concursos e proxectos	Programas relacionados coa materia como		X	X
Charlas	Financieiras que den a coñecer ao alumnado a súa experiencia		X	X

Observacións:

Para complementar os contidos teórico-prácticos o Departamento de Economía organizará ao longo do curso seminarios, charlas e visitas a entidades financeiras da man do Plan Proxecta +

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
Planifica, coa antelación suficiente e tendo en conta a dispoñibilidade do alumnado, o calendario de probas a realizar segundo a tipoloxía.
Presenta e publica a programación didáctica incidindo especialmente na metodoloxía, instrumentos e proceso de avaliación e cualificación
Os mínimos de consecución e os criterios de cualificación e recuperación están claramente definidos.
Propón ao alumnado a realización de actividades de recuperación e reforzo, de enriquecemento e ampliación.
Metodoloxía empregada
Fomenta e estimula as habilidades de comprensión de lectura e de uso da información, de expresión escrita e en público.
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Emprega as tecnoloxías da información e da comunicación na aula como medio didáctico para desenvolver as tarefas de ensino e aprendizaxe.
Medidas de atención á diversidade
Realiza a avaliación inicial co fin de identificar as dificultades do alumnado, así como as súas necesidades de atención educativa.
Selecciona e secuencia de forma progresiva os contidos da programación de aula en función das características do grupo.
Ofrece ao alumnado múltiples formas de presentación dos contidos e de acción e expresión.
Clima de traballo na aula
Organiza actividades complementarias axeitadas que completen a aprendizaxe tendo en conta as inxerencias do alumnado, na procura de facer atractiva a participación no desenvolvemento das mesmas.
Amosa unha actitude aberta e receptiva e fomenta a interacción co alumnado.

Descrición:

Tal e como establece a normativa, "O profesorado avaliará tanto as aprendizaxes do alumnado como os procesos de ensino e a súa propia práctica docente, para o cal establecerá indicadores de logro nas programacións docentes". Tales indicadores consisten nunha serie de items que permiten reflexionar sobre a actuación co alumnado e os aspectos reflectidos na programación:

- planificación,
- a motivación do alumnado,
- desenvolvemento do proceso de ensino,
- idoneidade dos materiais empregados e das actividades propostas
- e seguimento e avaliación do proceso de ensinanza-aprendizaxe

Valoraranse de 0 a 5.

Obxectivos da avaliación da práctica docente:

- Axustala ás peculiaridades do grupo e a cada alumno/a.
- Comparar a planificación curricular coa súa execución.
- Favorecer a reflexión individual e colectiva.

- Mellorar a comunicación e coordinación.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Ao comenzar un curso elaborárase a programación da materia tendo en conta as propostas de mellora que se recolleran na memoria do departamento o curso anterior. Esta programación avaliarase por parte do/a profesor/profesora que imparta a materia a través do seguimento na aplicación Proens ao final de cada unidade didáctica e nas reunións mensuais de departamento. Nas reunións de departamento comprobarase o grao de consecución dos obxectivos programados e as dificultades que se poidan atopar, ademais, poderán introducirse medidas correctoras se estas se estiman oportunas.

Todas as posibles propostas de mellora reflectiranse na Memoria Final para introducir as modificacións necesarias na programación do curso seguinte.

Co fin de analizar o grao de cumprimento dos indicadores de logro poden empregarse as seguintes ferramentas:

- Diario de aula.
- Rúbrica de autoavaliación para cuantificar o grao de consecución de obxectivos, criterios de avaliación e contidos.
- Estatísticas de resultados.
- Cuestionarios e enquisas ao alumnado.

9. Outros apartados